

ТУСПӐХ

НУРЛАТ РАЙОНӐН ОБЩЕСТВАПА ПОЛИТИКА ХАСАЧӐ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА НУРЛАТСКОГО РАЙОНА

Хаҫат 1931 ҫулхи июль
9-мӑшӑнче тухма пуҫланӑ.

N22
(4591)

1998 ҫулхи февраль (нарӑс)
уйӑхӑн 25-мӑшӑ, юнкул

Палӑртнӑ
хакпа.

Республика семинар-канаҫлӑвӑ:
АПК реформӑсен ҫул-йӑрӑне

М.Ш.ШАЙМИЕВ:

"Реформӑсене производствӑсӑр тума май ҫук. Ҫакна Нурлат районӑн тӑслӑхӑ уҫҫӑн ҫирӑплетет"

Февраль
20-мӑшӑ -
пӑрремӑш кун

Иртнӑ ҫулхи март уйӑхӑн вӑҫӑнче Альметьевск хулинче агропромышленность комплексӑнче реформӑлас ӑҫсен, йӑркелӑне структура улӑшнӑвӑсен уйтавӑсене халаланӑ республика семинар-канаҫлӑвӑ пулӑ. Унтанна ҫулталӑка яхӑн иртӑрӑ ӑнтӑ, ҫавӑнпа та реформӑсем мӑнле иртмеллине, уйӑн результатӑсене кӑтармас тесе республикӑри районсен администрацийӑсен пуҫлӑхӑсене, ял хуҫалӑхӑне апат-ҫимӑҫ управленийӑсен начальникӑсене, ҫылай министрствӑсемпе ведомствӑсен ертӑҫисене пуҫтарчӑҫ. Ку хутӑнче вара Нурлатра. Семинар-канаҫлу ӑҫне Тутарстан Республикин Президентӑ М.Ш.Шаймиев, Президент аппарачӑн ертӑҫи Х.М.Низамов, республикӑн пӑрремӑш вице-премьерӑ Р.Ф.Муратов, вице-премьерӑ В.А.Швецов хутшӑнчӑҫ.

Семинарта мӑнпур ӑйтусене тӑплӑн ӑнлантарса парса, район администрацийӑн пуҫлӑхӑ Ф.С.Сибатуллин палӑртнӑ тӑрӑх, Альметьевск хулинче канаҫлу хыҫҫӑн пирӑн районти агропромышленность комплексӑнче реформӑсем ирттересине ҫине тӑрса тытӑнчӑҫ. Ҫичӑ ҫул-йӑр ӑҫлесе хатӑрленӑччӑҫ, кашни хуҫалӑха вӑҫенчен хӑйсене чи меллине тата усӑллине суйласа илме сӑннӑччӑҫ. Ҫак ҫул-йӑрсен пӑлтерӑшӑн синчен тата вӑсен кӑтартавӑсем тӑрӑх

хатӑрленнипе паллашрӑҫ. Пур ҫӑрте те хӑнасене ҫӑкӑр-тӑварпа кӑтсе илчӑҫ, хӑйсен ӑҫсене синчен тӑплӑн каласа пачӑҫ, ҫылай ӑйту-

илессине ӑҫтернипе пӑрлӑх выльӑх-чӑрлӑх пӑхакансен ӑҫ условийӑсене ҫӑмӑллатас, ӑнесене пӑхассинче тӑкаксене, туса кӑла-

тата ҫылайӑшӑнче вӑсен результатӑ пулса тӑрат.

"Киклӑ" хуҫалӑхра выльӑхсене кӑкармасӑр усраси, ӑнесене шведсен "Альфа-Лаваль" фирмин аппарачӑсемпе оборудованиленӑ залсенче сумалли технологу ҫине куҫни тӑкаксене чакарма, выльӑх-чӑрлӑх пӑхакансен ӑҫ условийӑсене ҫылай ҫӑмӑллатма, чи кирли вара продукция туса илессине ӑҫтернипе пӑрлӑх унӑн хӑйхаклӑхне чакарма май пани пирки семинар-канаҫлӑва хутшӑнакансем иккӑленмерӑҫ пулӑ. Хуҫалӑх председателӑ Н.И.Шарапов ҫак улӑшнӑусене тунипе отрасльте ӑҫлекенсем сахалланнине, тӑкаксем тата продукция хӑйхаклӑхӑн ҫакнине ҫирӑплекен конкретлӑ цифрӑсене илсе кӑтартрӑ, сумалли залсене оборудовани илсе килессине тата вӑсене монтажласине ӑҫлекен "Камилъ-агро" фирман генеральнай директорӑ Ш.К.Шакиров ҫакӑн пек аппаратсене ҫитес вӑхӑтра хамӑрӑн республикӑра (ҫав шутра Нурлатра та) туса кӑларма тытӑнни, вӑсем вара ют сӑршывра туянисенчен пилӑк хута яхӑн йӑнӑрех ларни синчен пӑлтерсе, сумалли залӑн уҫӑмлӑ вариантне кӑтартрӑ, ӑна хӑлехи витесенчен суллахи лагерьсене куҫарма пулать.

(Вӑҫӑ 2-мӑш стр.).

ятарлӑ буклетсем ӑҫлесе хатӑрленӑ, вӑсене кайран семинар-канаҫлӑва хутшӑнакансене салатса панӑ. Ҫав вӑхӑтрах хӑнасене ҫавсенчен ҫылайӑшине хӑйсене курма та май пулчӑ. Икӑ ушкӑна пайланса вӑсем "Киклӑ", Мичурин ячӑпе хисепленекен, "Кондурча" хуҫалӑхсене, "Нурлат" агрофирма составне кӑрекен сыснасем самӑрткан комплексавтоматра тата "Рассвет" хуҫалӑхра пулса курчӑҫ. Унта выльӑх-чӑрлӑх ӑрчетессине ҫӑнӑлле йӑркеленине, уй-хирсенчи ҫурхи ӑҫсем тӑлне мӑнле

сем ҫине хуравларӑҫ. Хуҫалӑхри кашни ӑҫ участокӑнче хуҫаланакан йӑркелӑхпе тасалӑх та хӑнасене тӑлӑнтерчӑҫ. Кунта ӑҫе ячӑшӑн кӑна тумасӑҫ, ахаль ӑҫченсем хӑйсене мӑн шуӑшпанине пытараймасӑҫ ӑнтӑ, пурне те уҫҫӑн каласа парасӑҫ, ҫынсен ӑҫлес кӑмӑл пур, вӑсем хӑйсене ӑҫ результатӑҫсемпе савӑнасӑҫ.

"Нурлат районӑн агропромышленность комплексне реформӑласи мӑнле пыни синчен" темӑпа иртнӑ семинар-канаҫлӑван тӑп тӑлӑвӑ: чи малтан, унта хутшӑнакансене пирӑн районта сӑт суса

ракан продукция хӑйхаклӑхне чакарас тӑлӑшпе мӑн тунипе паллаштарасси, иккӑмӑшӑнчен, сысна ӑрчетес отрасльте паллаштарасси, ӑна тимлӑх уйӑрманнипе юлашки вӑхӑтра кунта ӑҫ япӑхланнӑ, халь вара, ҫура-сем ытларах илме тытӑннипе сысна ашӑ туса илесси те сисӑнмелле ӑҫне, виҫӑмӑшӑнчен, хирти ҫурхи ӑҫсем тӑлне хатӑрленессе мӑнле пынин результатӑҫсене кӑтартасси пулчӑ.

Ҫаксене пурне те, паллах, агропромышленность комплексӑн реформисемпе тачӑ ҫыхӑнтарса ирттересӑҫ

Администрацири канаҫлу

Февраль 23-мӑшӑнче район администрацийӑн пуҫлӑхӑ Ф.С.Сибатуллин районти иртнӑ семинар-канаҫлу ӑҫне пӑтӑмлетрӑ. Тутарстан Республикин Президентӑ М.Ш.Шаймиев тата семинара хутшӑннисем районти агропромышленность комплексне реформӑласи мӑнле пынине, кашни отрасльте ҫӑнӑлле ӑҫлеме тытӑннине пысӑк хак панине, ҫаплах семинара йӑркеленин шайӑпе кӑмӑллӑ пуллине палӑртса, Фатих Саубанович Нурлатра пурӑнакансене, ҫакӑн пек пысӑк пӑлтерӑшлӑ мероприятие ирттернӑ ҫӑре хутшӑннисене тав турӑ.

Ҫав вӑхӑтрах администраци пуҫлӑхӑ хирти ҫурхи ӑҫсем тӑлне хатӑрленес, хулана тирпей-илем кӑртес, ӑна ӑшӑпа, ҫутӑпа, шывпа, газпа тивӑҫтерес, сулсем тӑвас ӑйтусене тимлӑх уйӑрмалли ҫинчен каларӑ, задачӑсем палӑртрӑ. Сибатуллин юлгаш ҫаплах канаҫлӑва хутшӑннисене хулага ҫурт-йӑрпе коммуналлӑ управлени йӑркелени ҫинчен пӑлтерчӑҫ, ӑна ертсе пыма малтан Нурлатри юсавпа строительство управлени начальникӑ пулса ӑҫленӑ С.Г.Мулюкова суйланӑ.

Канаҫлурӑ администраци пуҫлӑхӑ хулага, районти пӑччен пурӑнакан тата ватӑ ҫынсене шефла пулӑшу парассине каллах ҫӑнетес ӑйтӑва хуҫкатрӑ.

Ҫав кунах кӑнтӑрла хыҫҫӑн хуҫалӑхсемпе кооперативсен председателӑсемпе, агропромышленность комплексӑн тивӑҫтерекен тата продукция ӑҫлесе хатӑрлекен предприятийӑсемпе организаційӑсен ертӑҫисемпе, ял хуҫалӑхӑне апат-ҫимӑҫ управленийӑн пай начальникӑсемпе ирттернӑ канаҫлурӑ Ф.С.Сибатуллин паян агропромышленность отраслисене вӑраха тӑсмасӑр пурӑнаҫламалли задачисем ҫинче, ҫав вӑхӑтрах реформӑласин тата унӑн тӑлӑвӑсене ӑнӑллатассин, ӑҫ йӑркин формисене лайӑхлатассин ҫивӑч задачисем ҫинче чарӑнса тӑчӑ.

"Агрохимсервис" акционер обществин генеральнай директорӑ Х.Х.Мурадымов минераллӑ удобренисемпе, ӑҫентӑрансене химилле хуҫтӑмелли хатӑрсемпе ҫителӑклӑ тивӑҫтерес ӑйтусене паянхи кунран хыҫҫӑн тимлӑх уйӑрмаллине палӑртрӑ, кӑскен каласан, ҫӑр ӑҫ культурине лайӑхлатас тесе мӑнпур вӑя хума тӑрӑшмалла.

Чи лайӑххисене палӑртнӑ

Раҫҫейре палӑ "Профиль" журнал журналистсен "Профиль года - 97" конкурсӑн итогӑсем ҫинчен пӑлтернӑ.

Экспертвырӑнне "Время и Деньги" хаҫат редакцийӑ хутшӑннӑ конкурс 6 номинаципе иртнӑ, вӑсенчен таватӑшӑнче малти вырӑнсене Тутарстан представителӑсем йышӑннӑ.

Январь уйӑхӑн итогӑсем тӑрӑх, "Вид" эксперчӑсем хӑйсене рейтингне палӑртнӑ. Кунта 4 номинаци пулӑ: чи лайӑх администраторсем, тавар туса кӑларакан компанисен ертӑҫисем, Тутарстан Республикин финансисӑҫсем тата Тутарстанти уйрӑмах авторитетлӑ Раҫҫей политикӑсем. Чи

лайӑх администраторсене ҫак тапхӑрта республикӑн тата хӑйӑн районӑшӑн нумайрах усӑллӑ ӑҫ тунипе; патшалӑх структурисемпе предпринимательсем ӑна пулӑшнипе, ҫаплах массӑлла информация хатӑресене витӑм кӑме пултарнипе палӑртнӑ. "Чи лайӑх администраторсем" номинацире малти вырӑнсенчен пӑрне Нурлат район администрацийӑн пуҫлӑхне Ф.Сибатуллина панӑ.

("Вид" материалӑсем тӑрӑх).

Наталья Митрофанова - зонӑри конкурс ҫӑнтерӑҫи

Иртнӑ эрнере пирӑн районти художество пултарулаӑхне хутшӑнакансем Алекеевски районӑнче ирттернӑ зонӑри "Юрӑ-98" конкурсӑ хутшӑннӑ.

Конкурсра юрӑҫсемпе ансамбльсем ӑмӑртнӑ. Вӑсенчен З-шер представитель кӑна республикӑри конкурсӑ хутшӑнма тивӑҫ пулнӑ. Ҫичӑ

район представителӑсем хушинче зонӑри конкурсра Нурлатри "Солнышко" ача-пӑча сачӑн воспитательни-ци Наталья Митрофанова ҫӑнтернӑ. Наталья конкурсра икӑ юрӑ юрланӑ (пӑрне аккомпанементламасӑр) тата теприне автор юрине. "Юрӑ-98" юлашки конкурсӑ Хусан хулинче иртӑ, Наталья унта октябрь уйӑхӑнче кайӑ.

"Реформасене производвасар тума май сук. Сакна Нурлат районен теслехе уссан ширеплетет"

Зайнсри "Тимер"
акционер обществи туса
каларакан сак вагон-
сем сумалли залпа пер
комплекс тума май па-
рассе, унта сёте пасте-
ризапилеме тата йна
"КамАЗ" автома-

шинасем синчи холо-
дильниксенче потреби-
тельсене тата суту-илу
точкисене асатма, па-
кетсене тулгарма усло-
висем те пяхса хаварна.
Ханасем Мичурин
ячепе хисепленекен
хушалахра Печек
Хамашлари фермара
сумалли залвалли саван
пек вагона хайсем кур-
ма пулгарчеш, саплах
"Рассвет" ассоциацире
"Тандем" системапа
ёслекек сумалли залпа
паллашреш.

Сапах та Мичурин
ячепе хисепленекен
хушалахра ытларах пул-
ма урах пелгерешлерех
салгавсем те пурчеш. Ад-
министраци пушлах
Ф.С.Сибгатуллин
пелтер Альметьевск
иртне канашту хысхан
районга реформасене
пурнаса кертме, тепрен
илсен, кооперативсем
йеркелеме пусланине
сак хушалах теслехе син-
че каласа пачеш.
М.Ш.Шаймиев
хушалахри кооператив-
сен структурипе
касакланчеш, еш йерки,
ешшен тулес ытыва
менле татса пани син-
чен хушалах председа-
теленчен И.Н.Мухам-
метовран тата коопе-
ративсен ертусисенчен
ытса пелчеш, семинар-
канашлава хутшана-
кансене тепчесе врен-
мелли опыта тимлех
уйарма хушреш. Еше са-
пла йеркеленин усал-
лахне ханасем "Агро-
культура" кооператив-
ри сысна ферминче пул-
са курса ёненчеш.
Вильяхсене пуреш ви-
сеш пяхакан витере
нименле механизм та
сук, тасалахпа йерке
хушаланасеш, вильяхсем
самар усееш, кескен
каласан, амсанма
пулат.

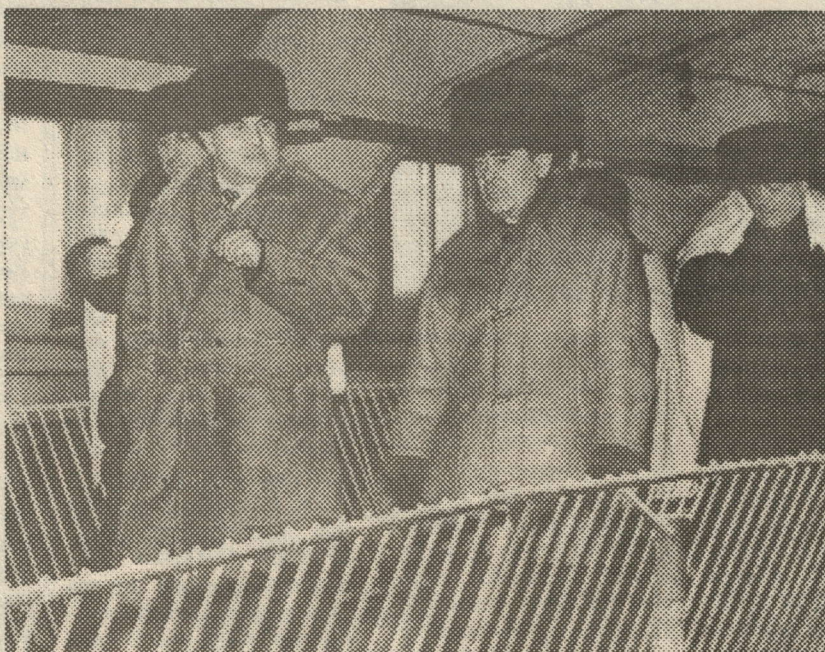
Минтимер Шарипо-
вич курнипе камалла
пулнине пелтерсе
саванпа перлех фер-
мари еше тата та
лайхлатма май пурри-
не палартреш, витене

айшатас телешпе хайен
шухашне пелтереш.
Вильях-чёрлех ёрчете-
кенсем те сапла шут-
лашеш иккен: вильях-
шучеш нумайлансан (ку
пусламашеш кана-ха)
айшарах та пулат,
саканпа Президент та
килешреш. Хресченсен
хушалахсен Мичурин
ячепе хисепленекен асо-
циацийен "Клю-
чи" кооперативенче
ёслекек Ильнур Му-
хамметов фермер ер-
тсе пыракан сысна
ферминче пулса,
Минтимер Шарипо-
вич ял хушалахен пу-
ласлахеш нумай енчен
хайен ешен чан-чан
хушисенчен килесси-
не палартреш. Пирен
районга сысна ёрче-
тессинче ешшен на-
туряпа тулемелли
практикапа уса кур-
нине те тивешеш хак
пачеш.

Вильях-чёрлех
ёрчетеш ытусене ти-
векен чи пысак та
ешеш каласу "Нурлат"
агрофирман состав-
не керекен сысна
самартакан комплекс-
автоматра пулчеш. Каран-
тин уйрамне, устерсе
ситерекен цеха,
самартакан комплекса
пяхса тухна хысхан
Минтимер Шарипович

лайх пяхса устерекен
сыснасен пешеккех мар
йышне курса, хай
камалла пулнине
пелтереш. Сак публика-
цин ятне пани шип
саван чухне валхай кур-
нине хаклани, те-
рессипе вара: ре-
формасене, структура
улшанавсене
самахшан, отчетсемшен

ешеш тавасеш тата кон-
кретла результатсемпе
ширешлетеш пулсан -
сакан пек реформасем
никама та кирлеш мар.
Сак комплексра вара еш
итогесем куш умненчеш,

апла пулсан нурлатсен
реформисем те хут син-
че кана мар, вёсем ёше
уссан паларасеш.

Ку енепе Президент
хайшеш районсен
анланмалла мар поли-
тикине сивлесе сысна
ёрчетессине тимлех
уйарманнисем телешпе
сапла калареш: "... хайсем
патенче продукци туса
илме май пур ерте, сак
ешеш пурнасламасар, йна
чикеш леш ене асатни
усалла пулнине анлан-
масар нумайашеш питеш
пысак йанаш тавасеш,
ку вал хавна тата хаван
халахна хиреш туня
преступленипе переш.

начесемлеш ытти район-
сенче те пурнаса
кертмелли синчен ка-
лареш, саплах "Татмясоп-
рмпа" Елабуга районен
ертусисем хайсем хуш-
шинче туня договора та
ырлареш.

Самартакан сыснасен
рационне Голландире
илсе килеш минералла
хуташсем кертнипе
сыснасем талакра ут
хушшин катартавёсене
илсе катартни те ёнен-
тереш. Президент са-
плах сак хуташсене ма-
лашне те сутан илме
укса-тенкеш тупас
телешше терлеш сенусем
пачеш. Семинар-ка-
нашлава хутшанна
перремеш вице-
премьер Р.Ф.Муратов
сак задача татса памал-
ли чи лайх вариант
палартреш. "Нурлат" агро-
фирман еш практики
сысна ёрчетессине
менпур республикипех
аталантарма пулашни-
не палартреш. Чаных та,
тепер кун канашту
пына вяхтра Минти-
мер Шарипович сак от-
расле хамаран менле
апатта тивештерме пул-
тарни синчен телеш
шухашла маллине
тимлех уйармаллине
палартреш, саплах пирен
фермасенче самартакан
вильяхсем умненче типеш
те концентрациленеш
апатсем яланах
сителешкеш пулмаллине
аса илтереш. Пирен рай-
он историйенче
перремеш хут перчелеш
культураисен сакан пек
пуян тухашне пулса ил-
ни сыснасене апатлан-
тармалли рациона тул-
лин тивештерме май па-
нине палартса, тырпул
пулса илессине кана
мар, пахалахне те пысак

тимлеш
уйармалла
тереш, ку
телешпе
хайшеш рай-
онсен
теслехне ил-
се катартреш.
Паллах
ентеш, семи-
нар-ка-
нашлава
хутшана-
кансем
хресченсен
хушалахсен
"Кондурча"
ассоциа-
цийенче
пулна май
республи-
кара тата
унан ту-
лашешче ча-
па тухна аратла лаша-
сене усракан витене те
керсе курчеш. Прези-
дентан манкамаллахеш -
Ледок, Тутарстанга та-
та Рассейре ирттерекен
амартусен ештереш

ти м л е х
уй ар ма л ла
те р е ш , к у
те л е ш п е
хай ш е ш рай-
о н с е н
те сл е х н е и л-
с е к а т а р т р е ш .

П а л л а х
е н т е ш , с е м и -
н а р - к а -
н а ш л а в а
х у т ш а н а -
к а н с е м
х р е с ч е н с е н
х у ш а л а х с е н
"К о н д у р ч а"
а с с о ц и а -
ц и я е н ч е
пу л н а м а й
р е с п у б -
л и к а р а т а т а
у н а н т у -
л а ш е ш ч е ч а -
па т у х н а а р а т л а л а ш а -
с е н е у с р а к а н в и т е н е т е
к е р с е к у р ч е ш . П р е з и -
д е н т а н м а н к а м а л л а х е ш -
Л е д о к , Т у т а р с т а н т а т а -
т а Р а с с е й р е и р т т е р е к е н
а м а р т у с е н е ш т е р е ш и -

Р.ГИЛЬМУТДИНОВ.
Укерчешкеш: хана-
сем сыснасем самарта-
кан комплекс-автомат-
ра; Мичурин ячепе хи-
сепленекен хушалахра-
Н.Азизов
санукерчешкеш.

Альби тата ытисем те
ханасене телентерчеш,
кунта аратла тихасене
туянас текенсем те
тупанчеш.

Маларах палартнайчеш
ентеш, семинар-ка-
нашлава хутшана-
кансем сурхи хирти есsem
телне хатерленеш ытыва
та тимлех уйарчеш.
"Киклеш" хушалахра вёсе-
не паян тесен паян хи-
ре тухма хатер чылай
агрегатсен комплексне
катартреш, сав шутра
пелтер пирен районга
анла уса курна ешен
хатерсене те. Мичурин
ячепе хисепленекен
хушалах теслехеш синче
вара минералла удоб-
ренисемпе ешлемелли
йеркене катарта сачеш.
Президент сахар за-
вочен хушма хуша-
лахенче, удобренисен
пысак запасне тунас-
керте, пулса, пирен рай-
он ку енепе пусарулла
опыт пухнине мухтареш.
Саванпа та ахальтен мар
ентеш семинар-ка-
нашлаван пленарла
пайенче Рассейри про-
мышленниксен союзен
фирмин ертусине
В.М.Попова самах
пачеш.

Сапла, семинар-ка-
нашлаван перремеш
кунеш анашла иртреш,
саканпа пурте килеш-
реш.

Ф.С.Сибгатуллин
район пушлахне ларсан,
перремеш керкуннех
хушалахсен ертусисене
вильях-чёрлех ёрчете-
синче малта пыракан
Мамадаш, Балтаси, Вы-
сокогорски районёсене
илсе кайса килчеш. Халеш
вара Мамадаш районен
ял хушалахешпе апат-
симеш управленийен на-
чальникеш Т.Г.Зиганшин
хайен ертусисене пирен
пата илсе килсе катар-
тас шухашеш пуррине
пелтереш. Балтаси рай-
оненчи ешешеш
Ф.З.Ахметханов та пи-
ре мухтареш: "Султалак
калла нурлатсем пирен
опытпа паллашма пы-
ратчеш пулсан, халеш эфир
хамар сиртен вёренсе,
опытара уса курма
пулгаратпар". Балтаси
тата Арск районёсен
(хай вяхатенче Фатих
Саубанович кунта
ёшенеш) администра-
цийёсен пушлахесем
М.Г.Ахметовпа В.В.
Мингазов тата
телешреш калареш:
"Эфир Фатих Саубано-
вич пысак есsem тума
пултарнине пелнеш пул-
сан та султалак хуш-
шинче сакан пек
ешкелне пултарнинчен
питеш телешетпер. Уншан
ч у н - ч е р е р е н
саванатпар. Пире сирен
ешерен пысак пел-
терешешеш ситенёвёсем,
чи кирли вара сынсен
хастарлахеш саван-
тарат".

Р.ГИЛЬМУТДИНОВ.
Укерчешкеш: хана-
сем сыснасем самарта-
кан комплекс-автомат-
ра; Мичурин ячепе хи-
сепленекен хушалахра-
Н.Азизов
санукерчешкеш.

Реформа въл - хай теллен, иреккен суйласа илне ёс

Феврален 21-мёше - иккёмёш кун

Шаматкунхи ир республика семинар-канашлаване хутшанакансене 22 градуслә сивёпе тата иккёмёш кунри анлә программәпа кётсе илчө.

Чи малтан Нурлатри машинәсем тавакан заводра пулма планланаччө. Юлашки сул пысак ханасене кунта ханәхнә пулас, саванша та телшулава пите теллен хатерленнеччө. Пөлтер район хиресенче анәслә ёсленә Америка комбайнәсем пурне те интереслентерчөс. Минтимер Шарипович Шаймиев түрех пёр "Кейсән" кабинине улакса Гайфетдин Насыров комбайнертан чикө леш енче туса каларнә техникана суреттермелли система синчен теллен ыйтса пөлчө. Унтан вара кёске пётёмлету түрө: "Хаватлә техникана тытса пима ансат".

Дузаләхсен пурләхпа техника базине "Кейсөмпе" сиреплетмелли синчен вара въл шапла каларө: "Ял хушләх ассоциациясөсен ертүсисем хайсемех решени йышанмалла: сакәр вёсемүстересчө, укса-тенке мөншөн тәкаммаллине те хайсемех шултамалла". Ханасөм шаплах сарлака илекен культуваторсөне те курчөс тата комментарий итлерөс: кёски-проекта ёслесе хатерленә Н.К.Мазитовән тата анләрах та телленреххи - Президентән. Въл сакна палартрө: агрегат хирте малтанхинчен иртерех сөксөсөне ёсе пушлама май парать, савна май суркуннехи силпе типекен тәпрара нүрөк сыхланса юлат. Кунта, завод пехенче, районти ял хушләх химикөсем пысак тухәслә минераллә удобренисен выставкине хатерленчөчө, Х.Х.Мурадымов "Агрохимсервис" акционер обществин ёс опычөпе паллаштарчө. Унта сөнө ЛТЗ-42 маркалла 30 трактортан тата французсен сирпётмелли 17 агрегатран тәракан отряд йөркененә. 1997 султа въл үсөнтәрансөне хутөлес ёсөн пётём комплексне 50 пин ытла гектар синче пурнәсланә.

Унтан семинара хутшанакансөм сөт-су комбинатөнче тата нефтьте газ каларакан "Нурлатнефть" управленин су урлакан пехенче пулса курса, производствана аталантармалли малашләх задачисөмпе кәсакланчөс. (Унчөн президент НГДун 3-мөш ЦДНГче пулса, автоматла ёслеттерекен системәпа паллашрө). Нефтьсөсем нумаых пулмасть уснә

бассейна мән-кәмәлланса кәтарти хыс-сән столпцаран, хуласөмпе районсенчен килнө ханасөм Самраксен суртне васкарөс. Сурта пәхса тухнә, унән коллективөпе

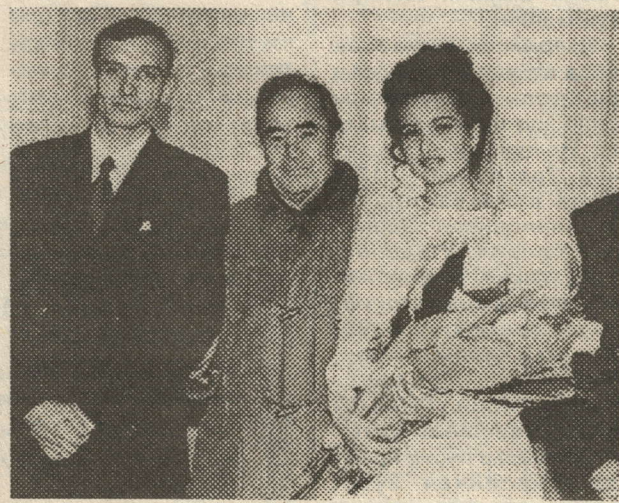
тата унән ёсөн пушләмәш тапкәрөпе паллашнә чухне М.Ш.Шаймиев пушә кинотеатра урәхла тунине ырларө, кашхине унта илөртүллө мероприятиөсем ирттерес теллевне, кантәрла вара самраксөмпе, шукул ачисөмпе ёслөкөн центр пек усә курма сөнчө. Ар воспитанийө телөшпе специалитсөмпе 1-2 сөхет хушши чуна усса каласни, ёсөкөпе тата наркотиксөмпе иртөхөссине сирсе ярассипө аслисөм канашлани, пурнәсри ансат тата кәткәс ыйтусөм синчен каласни - саксөм пурте пирөн ачасөне кулленхи төрлө ыйтусөне татса пама май парөс. Кайран Минтимер Шарипович самрак мәшәра Ильгиз Галевпа Лилия Закировна вөсен пурнәсөнчи чаплә та асра юлнә кунөпе ашшан саламласа, вөсөне ырләх сывләх сунчө, хөрлө розасөм тата илемлө кавир парнелерө, сәплах самрак мәшәрпа тата ханасөмпе сән үкерттерөме кәмәллах килөшрө.

Тутарстан Республикин агропромышленность комплексне реформәласи мөнле пынипе паллашас теллевне ирттернө семинар-канашлаван пленарлә пайө район административийөнче ирхине 10 сөхетре пушланчө. Тутарстан Республикин вице-премьерө Р.Ф.Муратов, премьер-министр сөмө В.А.Швецов, районсөмпе хуласен административийөсен пушләхөсем, ял хушләхөпе апат-симөс управленийсөсен начальникөсем, министр-

чен паләрассө. Залран ыйту паракансөм пулмарөс. Семинар-канашлаван пленарлә пайне ертсе пыракан пушләх хирти сурхи ёсөм телне хатерленесси мөнле пынине пөлес теллевне хушма ыйту пачө, хуравпа вара кәмәллә пулни мөнпуренчен палартчө - районти техникана хире тухма хатерлесчө, удобренисөмпе запас пайсөм туяниә, ял сөннисөне ёсөн төлөсө татас ыйтәва та татса парасчө.

Төп доклада Тутарстан Республикин ял хушләх министрө В.П.Васильев түрө. Валерий Павлович трибуна синче палартнинчен чылай ытларөх вәхәт ирттерчө: Минтимер Шарипович въл каласнине тимлөн итлерө, цифрасөне төрөслерө, тепөр хут ыйтса пөлчө, япәхрах ёслөкөн районсөне уйрәммән пөлтерөме, яллә районсен

пушләхөсөне куө тепөр ёс синчен әнлантарса пама ыйтрө, сав вәхәтрах республика структурисен ертүсисөне хушусөм пачө, ёс президиумөнче "Татнефть" акционер обществин генеральнәй директорөпе Р.Г.Галиевпа сөмән ларакан Р.Ф.Муратова хәш-пөр лару-тәрәва әнлантарса пама ыйтрө. Сәпла майпа, залра ёслө лару-тәру хушаланчө.

В.П.Васильев тухса каласса, тырпул үстерессипө выльәх-чөрлөх ёрчөтессинчи ёсөм синчен

төплөн, уйрәм төслөхсөмпе сирөплөтсө пөлтерчө. Саканта вара президент вәрләхсөм акса үстерес тата әратлә выльәхсөм ёрчөтөс ёс патшаләх политикин пайөсенчен пөри пулса тәмалла тени уйрәмах асра юлчө. Анәсләх - саканта. Докладра сәплах 1998 сулхи сурхи акана хатерленөс, удобренисөм туянма, горючипө тивөстөрөме укса тенкө сителөклө уйрәс, АПК отраслөсен финанспа экономика лару-тәрәвөпе сыхәннә ыйтусөне сөклерөс, хәш-пөр йывәрләхсөм синчен уйрәммән каларөс. Аграрлә реформа синчен каланә май В.П.Васильев сак сул-йөр вәйланса пынине палартрө. Вырәсөсөне төрлө вариантсөмпе усә курачөсө пулинте, төп теллев малтанхиөх - ялта пурәнакансөне уйрәм сөр, пушләх сирөплөтсө парасси, кивөллө ёслөни йөркине улаштарасси. Въл вара лайәх өнне улшәнат.

Малалла регионсөне удобренисөмпе тивөстөрөкөн Раçсей фирмин Тутарстанти представителө В.И.Попов тухса каласрө. Въл ял хушләх районсөсен ертүсисөне пөрлө ёслөмө чөнсө каларө.

Пурте Президентән юлашки сәмахне көтрөс. Канашлу вәхәтөнче въл хәш-пөр ыйтусөм төлөшпө хайөн шухәшнө пөлтерчө ёнтө, сәпах та ялсөсөне хушләхә ертсө пымалли сөнө формасөне

тәрәх, төп задача - промышленность продукция каләпәшнө үстерөссинө тивөстөрөсси. Сак условие пурнәсөласан сөс бюджетниксөне ёс укси вәхәтлә парса пыма май пулө. Малтанхисөн шутөнчө бюджетән тупәш пайне пурнәсөламаллине тата бюджет укса-тенкине төрөс усә курмаллине палартнә.

Эрөх-сәра продукция монополине патшаләхә парас ыйтәва та тимлөх уйәрөс. Ку паллә ёнтө.

М.Ш.Шаймиев сөрө сүтән илөс тата сүтас төлөшпө хай мөн шухәшланине уйрәм сирөплөтрө. Ун шухәшөпө хрөсчөнөн тарән тымарөсөм, пөр пек уйәрса панә сөр ялта пурәнакан кашни сөннән пулмалла. Ку унән яланхи прави. Унпа пөлсө, хушәлла кәна усә курмалла. Сөр вара хайөншөн тәрәшнине түррө кәлармалла - тырпулла, выльәх-чөрлөх апачөсөмпе.

Юлашкинчөн Минтимер Шарипович Шаймиев сәпла каларө:

- Хрөсчөнсөн хушәләхсөн ассоциациясөсөне реформәламалла. Паллах, хушәланмалли майсөм төрлөрен пулма пултараçчө. Ёсрө шәп кәна савән пек ёнтө. Нурлат районөнчө иртнө семинар пирөн практика реформән чи сәсәк пөлтерөшлө пайөсенчен пөрне - технологи шучөпө тәкаксөне чакарнине көртнине хаклә. Сак икө задача пөрлөштермеллө. Ку сул-йөр синчө сирө пысак анәсләхсөм сунатәп.

Семинар хайөн ёсөне вөслерө. Пурте хайсөн ыйтәвөсөм сине хуравсөм тушрөс-ши: мөн тумалла, ялән малашнө мөнлө пурәнмалла? Семинар синчен хайсөн шухәшнө каласа пама ыйтнисөсчөн хәшө-пөри хуравран пәрәнчө. Ялта суралса үснө Сьранчи Чаллә мөрө Рафгат Закиевич Алтынбаев вара сак ыйту сине сәпла хуравларө:

- Юлашки султалак сурә хушшинчө районти нумай ёс тунә. Сөннән вәйөпө усә курса, эфирәна усәллә ёслөмө ханәхтарас төлөшпө төрөс сул-йөрпө пыратпәр. Сын хай теллөн, ирөккөн, суйласа илме пултарса ёслөтөр. Яллә районсен пушләхөсөм хушәләхә тытассин сөнө технологийөпө ёслөмө тытәнөс төсө шуллатәп. Мөнлө опыт та хаклә вөг. Ял хайөн пурнәсөне лайәхлатсан, хуларә пурәнакана та сәмәлрах пулө.

Т.НАЗАРОВА.

Симёс пуласеи Калчаран палла

Помидор калчи пәхса үстересси синчен
каласа парсан аванчә.
В.АЛЕКСАНДРОВА.

Акма лайх пахаләхлә
вәрәсене суйласа ил-
мелле. Җакан валли
вәрәсене 5 процентлә
тәвр шывне ямалла.
Путнә вәрәсене 5-7 ми-
нутран уйәрса илсе
чүхемелле, кушәтар-
малла. Калча хәвәртрах
шәттәр тесен, вәрра
шәтарматаярәт. Весе-
не пәчәк хутаҗа хурса
нүрләхре тытмалла.
Кашни таләкра шывне
уләштармалла. Шыв
температури 18-20 гра-
дус пулсан ситет.

Тартаннә вәрәсене
сүхе сий туса хумалла,
татакпа витмелле, ашә
сәртре вәрә сәмсала-
ниччен тытмалла.

Вәрра пиҗәхтерни
үсентәрана сивве
түсәмлә тавать. Кунта
темиҗе меслет те пур.

1. Тартаннә вәрәсене
“сиввә-ашә” темпера-
турәра черетленерсе
тытмалла. Малтан 12 се-
хет 15-20 градус ашә
сәрте, унтан 1-5 градус
ашә (холодильнике,
сәмахран) сәрте
пиҗәхтермелле. Җак әҗ
10-12 куна пырать.
Пиҗәхтернә хыҗҗан
вәрәсем кәске тымар
кәларасҗә.

2. Вәрра шәнтни.
Тартаннә вәрәсене 3
градус сиввә сәрте виҗ-
пилкә кун тытмалла.

3. Тартаннә вәрәсене
1-2 кун хушши 1-2 гра-
дус тәракан вярәнта
лартамалла.

Акас умән вәрәсене
микроудобренисемпе
имсәмлани вәрра лайх
шәтма, хәвәрт аталан-
ма пуләшәт, кун пек
калча чир-чәре те
паранмаҗә.

Акас умән вәрәсене
пүртре ларнә, микро-
добрени ирәлтернә
шывра пәр таләк тыт-
малла. Ирәлчәк валли
сәксене пәр литр шыв
пуҗне грамма илмелле:
метиленлә синь текен-
нине 0,3 грамм, бор кис-
лоти - 0,2, сода - 10,
суперфосфат - 10, ян-
тарь кислоти 0,02
грамм.

Вәсемпе аппаланас
темесен, хими промы-
ленноҗә кәларакан тә-
рлә микроэлементсен
таблеткисемпе усә кур-
ма пуләт. Вәсене ху-
шаләх магазинсене,
ытти магазинсене су-
таҗҗә. Пәр таблеткара
20 мг бор кислоти, 20
мг сернокисләй цинк, 10
мг сернокисләй пәхәр,
0,4 мг сернокисләй ко-
бальт шутланәт. 100
грамм шыв пуҗне пәр

таблетка илмелле.

Симёс ир илес текен-
сем вәрәсене калчана
сәр сине куҗарса лар-
тиччен икә уйәх малтан
акаҗҗә. Пирән тәрәхра
вал пуш уйәхән
пуҗламәшә шутланәт.
Тәпрана сәрәк тәпри,
вәтә пәчкә кәрпи е хәйәр
(вәсене 4:2:1 пай туса)
илмелле, пәр витре
тәпра пуҗне 2 стакан кәл
тата 40 грамм мине-
раллә удобрени илмел-
ле.

Калчасем тәсәлса ан
кайчәр тесен, вәсене
пәр эрне хушши сулхән
вырәнта - сәрле 6-8 гра-
дус, кәнтәрла 12-14 гра-
дус ашә сәрте лартамал-
ла. Каярахпа пүләмри
температурах тытма
юрать, анча сәрлехи
вәхәтра температурана
чакарсан (аләка усә) е
калчасене сулхән
вырәна сәр каҗмаләх
лартсан аван.

Калча икә сулсә кәлар-
сан, лайх аталаннисе-
не суйласа илсе хут ста-
кансем сине куҗармал-
ла, вәсене еҗкәре выр-
наҗтарса 2-3 кунләха
тәттәм сәрте, унтан
хәвел лекнә вырәна лар-
тамалла.

Тепәр икә эрнерен
пәрремәш хут апатлан-
тармалла: 10 литр шыв-
ра 10 грамм аммиак се-
литри, 40 грамм супер-
фосфат, 20 грамм кали
ирәлтермелле. 4 калча
пуҗне пәр стакан сәк
ирәлчәк кирлә пуләт.

Иккәмәш тата виҗ-
сәмәш хут кашни 8 кун-
тан апатлантармалла.
Кәштах органикәллә
удобрени те хывма
юрать: тәсләхрен,
кайәк-кәшәк каяшә (пәр
витре шывра яна кәштах
ярсә ирәлтермелле, 10
грамм аммиак селитри
хушмалла).

Каярахпа калчасене
үссә аталаннә май, сәр
ашәнсан, йәрансем
сине куҗарса лартамал-
ла. Ир пулакан сортсен-
чен Талалихин - 186,
Агата, вәтам вәхәтра пу-
лаканнисенчен Зарни-
ца, Глория, Подарок-
105, Факел, каярах юл-
са пулаканнисенчен
Волгоградский 5/95,
Новинка Кубани, Титан,
Новинка Приднес-
тровья, Гибрид Вайнмон
сортсене асәнна пуләт.

Вәсемсәр пуҗне ир пу-
лаканнисенчен Зубр,
Алпатәва 905, Белый
налив 241, Сибирский
скороспелый, Король
сортсем те тухәҗлә пул-
нипе паләрасҗә.

Пәтәм Раҗсейри “Атәл
тәрәхәнчи сәлкуҗсем” халәх
пулгаруләхән фестивалән
лауреаҗә, республикара
иртнә “Чәваш шәпчәкә”
фестивальсен лауреаҗә,
чәваш юррисен “Сәлкуҗ”

* Улах юррисем Атте-анне ятне ямарәм

Вәрмана кәнә чух шәхәрса кәр,
Сарә кайәк лартәр савәнса.
Ял сине тухәссән лайх сүре,
Асу-аннү лартәр савәнса.

Уххуна пит сүле, ай, ан ывәт,
Унән ункисене сухатән.
Асуна аннүне хыг ан кала,
Ылтән пекех пуҗна сухатән.

Самара та кайрәм эп сакҗарпа,
Пәр урапа пәти хуҗмарәм.
Җакан чухлә пәвәме үстертәм,
Атте-анне ятне ямарәм.

Шурә Атәл синче сүренә чух
Манән апат шур кулачәччә.
Атте-анне панче пурәннә чух
Манән сәмрәк пуҗ ырләхрәччә.
Атте-анне киләнчен тухәссән
Мән курә-ши манән сәмрәк пуҗ?

Юртгармашкән тур уг, ай, пулинччә,
Сүремешкән сүрен уг пулинччә.
Улахсенче ларса выляма - кулма
Сәмрәк әмәр вәрәм пулинччә.

Пухса йәркелекенә
Е.ИЛЮШКИНА.

“Камыр-Батыр” сәнет

Шкул сүлне ситмен
ачасене 1-2 уйәх хуш-
шинче вулама шутлама
вәрентес тәллевпе Раҗ-
сейра пәртен-пәр сис-
тема әҗлесе хәтәрлени-
не пәлетәр-и әсир? Җак
системән авторә
Н.А.Зайцев профессор.
Педагогсем тата хәшшәр
ашшә-амәшәсем ун
синчен лайх пәләҗҗә те-
се шутлатп, халь вара
унпа практикара усә
курма май пулчә.

5-мәш номерлә “Ка-
мыр-Батыр” вәрентүпе
воспитани ком-
плексенче пәрремәш
класа сүремелли (улгә,
сичә сулхисенчен) ача-
сенчен группа йәрке-
ләҗҗә, шкула кайиччен
вәсене пәлү методики-
не хәтәрләҗ. Планра:
шутлама, вулама,
акәлчан чәлхине вәрен-

тесси, психологпа за-
нятисем ирттересси. За-
нятисене Хусан хулин-
че Н.А. Зайцев профес-
сор хәй ертсе пыракан
ятарлә курсенче вә-
реннә пирән вәренүпе
воспитани комплексән
воспитателәсем ир-
терәҗ. Кәтарса вәрен-
тмелли кирлә литерату-
ра пур. Җакә та пыҗәк
пәлтерәшшә: занятисене
түлевсәр йәркеләҗҗә.

Хәвәрән ачәрсене сәк
группа илсе килес те-
сен ашшә-амәшәсен
пухәвне чәнетпәр. Эпир
сире “Камыр-Батыр”
ача-пәча сәләнче фев-
ралән 26-мәшәнче 17 се-
хетре кәтетпәр.

Д.НИГМАТУЛЛИНА,
5-мәш номерлә УВК
директорә.

Хуралгәвәнчи кирпәч заводчә түрех түле-
се татмалла хәрлә кирпәч сугать, хакә 1
пин шгукә 600 тенкә. Хамәр районта
пуранакансене хамәр транспортна ләҗсе
пама пултаратпәр. Хуралгәвәнчи кирпәч
заводәнче е 2-26-14 номерлә телефонпа
ыйтса пәлмелле.

Февралән 1-мәшәнчен тытәнса
мартән 31-мәшәнчен 1998 сүлхи
пәрремәш сүр сүл хакәсемпе 1998 сүл-
хи иккәмәш сүр сүла хәҗәтсемпе жур-
налсем сярәнтарасси малалла пырать.

РУС администрацийә.

халәх ансамблән отчетлә коп-
церчә февралән 26-мәшәнче,
кәсперникуп, пуләт.

Концерт 19 сехет те
30 минутра пуҗланәт.
Билет хакә 5 тенкә.

Саламлатпәр!

Уксәмлә яләнче пуранакан юратнә
асаннене Мария Гавриловна МО-
РОЗОВАНА 81 сүл тулгарнә ятна
чун-чәререн йшшән саламлатпәр.
Әс пурри пире савәнтарәт,
Пур тәван та сана саламлать,
Сывләх пулгәр мән
ватәличчен,
Пурәнма сунатпәр
сәр сүлччен.
Мәнукәсем.

Пәттерүсем

Организаци шасси синчи авто-
лавка, лайх шайри ЗИЛ-130 су-
тать. Әҗлеме столяр - кангәк лартакан кирлә.
Әҗ тәрәх түләҗҗә.
Кәленче витринәсем, сүләксем, стеллажсем,
прилавоксем тума заказсем йшшәнатпәр. Теле-
фон: 5-25-15 (әҗри).

Пәр пүләмлә хваттере икә пүләмлипә хушса
түлесе уләштаратпәр. Телефон: 5-42-58.

“Газель” автомашина ВАЗа уләштаратпәр
е сугатпәр. Телефон: 2-29-15.

“Альянс” (апат-симёс пасарә) тата “Елена”
(япаласем сугакан пасар) магазинсем тәрлә
моуфикацилә, 1,2,3 камерәллә “СТИНОЛ”,
“НОРД” холодильниксем сугаҗҗә. Хамәр тата
күршә районсенче пуранакансене түлевсәрех илсе
пырса парасҗә, гарантиә 2 сүл. Телефон:
5-41-19. Свидетельство Б-621.

Ашта вәренме каймалла?

Экономика, гуманитарлә наукәсен, управле-
нипе правон Хәвәлтүхәс институтчән (1997 сүлхи
ноябрь уйәхәнче патшаләх аккредитланә)
Пәкәлмери представительства юридически, эконо-
мика, педагогика факультәсене куҗамсәр
уйрәмәнче вәренме февраль уйәхәнче студен-
тсем пустарать.
Тестировани ирттернә хыҗҗан вәтам пәлү
туяннә, 11 класра вәренекенсене, техникумсен-
че, училищәсенче виҗсәмлә курсра вәренекен-
сене йшшәнаҗҗә.
Пәкәлме хули, Гашек урамә, 10. Телефонсем
5-39-45, 3-46-61.

Сәмрәксене чәнетпәр

Пәкәлме хули Раҗсейән тата тепәр палла асла
вәренү заведениәй яланләха пропискәра тәна
вырән пулса тәчә.
Иртнә сүл вәсәнче Раҗсей Федерациянчә
пәрлехи тата профессилле вәрентү министр-
ствин коллегияй экономика, гуманитарлә на-
укәсен, управленипе правон Хәвәлтүхәс инсти-
тутне патшаләх аккредитлама решени йшшәннә.
ВЭГУра вәренсе тухнисем тата студентсем
туяннә професси пәлвәсәсемпе, дипломсемпе
сәршывән хәт хәш кәтесәнче те, патшаләх асла,
вәренү заведениәсенчә специализация пекех
усә курма пуләт. Малашне вара унта камән,
мәнле йрәскал. Хальхи вәхәтра ВЭГУа Атәл
тәрәхәнчи тата Вәтам Урал хулисенчен,
чылайшәсенче пәләҗҗә.

М.Б.Багряицев врач сынсене эрех әҗшинчен тата табак туртшинчен пәр сеансра сиплет.

Сипленә пәтәмлех анонимлә ирттерәтпәр.
Сипленә чухне тәванәсем пулма пултарасҗә.
Справка паратпәр. Консультаци, каласу, ка-
ярахри сәнавсем тата кодировани хыҗҗанхи
пуләшу - түлевсәр!
Сипленә кун, эрнекусенче, февралән 27-
мәшәнче, мартән 13-мәшәнче районта куль-
тура сүртәнче 11 сехетре сярәнтару тата
каласу ирттерәтпәр. Лицензи МЗ РФ N00164-
30, 1995 сүлхи январән 16-мәшәнче панә.

Тәп редактор Р.Ф.ЗАМАЛҖЕВ.

Редактор тивәҗсене пурнәҗлакан Т.И.БУРАЙКИНА.

Учредительсем: Нурлат
районән администрацияйә
редакция әҗ коллективә
Хәҗәт эрнере виҗә хуҗ-
чен - юнкун, эрнекус,
шәмәткун тутарла, вырәлә
тата чәвашла тухать.

ПИРӘН АДРЕС: 423000, Нурлат хули, Карл Маркс урамә, 19.
ТЕЛЕФОНСЕМ: редактор - 2-12-14, 2-22-81, редактор заместителә тата советсемпе обществәлла
организациясен пурнәҗән пайә - 2-10-44, редактор заместителә, яваләй секретарь - 2-18-67, редакторән
вырәс дубляжә енәне әҗлекен заместителә - 2-14-16, редакторән чәваш дубляжә енәне әҗлекен
заместителә - 2-10-44, ялхусаләх пайә, промышленность, сүрусемпе массәлла әҗ пайә - 2-22-51,
бухгалтери, реклама пайә тата фотокорреспондент - 2-15-63.

Хәҗәтә Тутар Республикин
Информация пичәт
министерствинче шута илнә.
Регистрацияненә номерә 34.